

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 16 november 2007
Ons kenmerk HDAB2007030814
Onderwerp Verkenningen naar het niveau van defensiebestedingen

Zoals aangekondigd in de beleidsbrief 'Wereldwijd dienstbaar' (TK 31 200 X, nr. 3) bij de defensiebegroting zal het kabinet de komende tijd verkenningen uitvoeren naar het niveau van de defensiebestedingen op langere termijn, mede in relatie tot ambitieniveau en bondgenootschappelijk perspectief. In de schriftelijke antwoorden op vragen over deze brief zegden wij toe u vóór de behandeling van de defensiebegroting per brief nader in te lichten over de manier waarop deze verkenningen zullen worden uitgevoerd. Met deze brief doen wij deze toezegging gestand.

Waarom verkenningen?

Zoals uit de begrotingsstukken blijkt is de defensiebegroting voor deze kabinetsperiode sluitend. Dit is onder meer mogelijk gemaakt doordat in pijler I van het coalitieakkoord voor Defensie €500 miljoen extra beschikbaar is gesteld, afkomstig uit de opbrengsten van de verkoop van defensielocaties en -materieel, waarvan €250 miljoen wordt aangewend voor de oplossing van operationele knelpunten en €250 miljoen voor de financiering van crisisbeheersingsoperaties (HGIS). Het kabinet meent echter dat er voldoende aanleiding is te bezien hoe het financiële beeld er voor Defensie in latere jaren uitziet. Na opeenvolgende bezuinigingen in de afgelopen vijftien jaar beschikt ons land over een kleinere, maar ook professionelere krijgsmacht die doelmatig is ingericht en grotendeels inzetbaar is. In het ambitieniveau is beschreven waartoe onze krijgsmacht desgevraagd in staat moet zijn. En met brede maatschappelijke en parlementaire steun is de afgelopen jaren inderdaad

aanhoudend een groot beroep op de krijgsmacht gedaan, in binnen- en buitenland. Militairen opereren onder moeilijke en gevaarlijke omstandigheden en het materieel waarmee zij zijn uitgerust heeft het zwaar te verduren. Op personeelsgebied hebben opleiding, training en (na)zorg dan ook hoge prioriteit, terwijl alles wordt gedaan om de inzetbaarheid van het materieel in het operatiegebied te waarborgen. Defensie verricht, kortom, grote inspanningen om de structurele inzetbaarheid van de krijgsmacht op peil te houden en hieraan zijn aanzienlijke kosten verbonden. Bovendien is de bedrijfsvoering van Defensie gevoelig voor externe, autonome ontwikkelingen die de kosten van personeel en materieel verder kunnen doen stijgen. Tegen deze achtergrond wil het kabinet in kaart brengen hoe de defensiebestedingen zich op langere termijn zouden kunnen ontwikkelen, mede in relatie tot ambitieniveau en bondgenootschappelijk perspectief. Daarmee zijn enkele belangrijke parameters genoemd, al zullen de verkenningen en de scenario's die daarin aan bod komen zich daartoe niet per definitie beperken.

Aanpak

In de aanpak van de verkenningen is nadrukkelijk gekozen voor een interdepartementale inbedding en een duidelijke externe betrokkenheid.

Interdepartementale inbedding

Voor de verkenningen zal een interdepartementaal project worden opgezet, waaraan de meest betrokken departementen zullen deelnemen. De minister van Defensie zal namens het kabinet de regie over het project voeren en de betrokken bewindslieden zullen periodiek worden geïnformeerd. Het niveau van de deelnemers aan het project moet waarborgen dat enerzijds de betrokken bewindslieden rechtstreeks kunnen worden geïnformeerd en geraadpleegd en anderzijds dat mensen en middelen direct kunnen worden ingezet. Met deze interdepartementale aanpak wordt nadrukkelijk aangesloten bij de Nota Vernieuwing Rijksdienst (TK 31 201, nr.3), die u 24 september jl. is toegezonden. In deze nota worden interdepartementale werkwijzen aanbevolen om verkokerde werkpatronen te doorbreken.

Duidelijke externe betrokkenheid

Defensie heeft de afgelopen jaren veel mensen in en buiten de organisatie bereid gevonden mee te denken over de uitdagingen die de komende jaren op de krijgsmacht afkomen. Wij achten het van belang dat Defensie deze open en extern gerichte oriëntatie de komende jaren vasthoudt. De verkenningen zijn daarvoor een belangrijk middel.

In de eerste plaats zal een klankbordgroep met onafhankelijke deskundigen worden gevormd die actief betrokken zijn bij de onderwerpkeuze en bij de methodes en de opzet van (deel)verkenningen. Ook kan de klankbordgroep de interpretatie en de toepasbaarheid van de uitkomsten van de verkenningen kritisch tegen het licht houden. De klankbordgroep zal een gevarieerde samenstelling hebben. In de tweede plaats zullen waar nodig instituten, adviesraden en onderzoeksinstellingen bij de verkenningen worden ingeschakeld om deelaspecten uit te diepen.

Vervolg

De verkenningen zullen officieel op 1 maart 2008 beginnen. Met het oog op de tijdige beschikbaarheid van de resultaten vóór de eerstvolgende verkiezingen van de Tweede Kamer, beogen wij deze in het najaar van 2009 in samengevatte of gebundelde vorm aan de Tweede Kamer aan te bieden. Tussentijdse resultaten kunnen ook eerder worden bekendgemaakt.

De komende maanden zal de klankbordgroep worden samengesteld en zal het project worden opgezet. Ook zal in interdepartementaal verband een gedetailleerd plan van aanpak voor de verkenningen worden uitgewerkt. Daarin zullen onder meer de deelonderwerpen worden opgenomen waarop de verkenningen zich zullen richten. Over de voortgang hiervan zult u vóór 1 maart 2008 per brief nader worden ingelicht.

DE MINISTER VAN DEFENSIE,

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE